

ת"פ 1461/07/19 - מדינת ישראל-תביעות נגב נגד סלימאן אבו צבייח- בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 1461-07-19 מדינת ישראל נ' אבו צבייח ואח'

בפני כבוד השופט יניב בן הרוש
בעניין: המאשימה

מדינת ישראל-תביעות נגב
ע"י ב"כ עוה"ד מאירי לב

נגד

1. סלימאן אבו צבייח-בעצמו ע"י ב"כ עוה"ד רינת
אפרים-יהב
2. עטייה אבו צבייח-בעצמו
ע"י ב"כ עוה"ד מירב מזרחי

הנאשמים

גזר דין

רקע

1. במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים ביום 5.12.2022 הנאשמים הודו בעובדות כתב האישום המתוקן והנאשם 1 הורשע בעבירה של **הצבעה שלא כחוק**, לפי סעיף 90(1) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות) תשכ"ה - 1965 (להלן: חוק הרשויות המקומיות) והנאשם 2 הורשע בעבירה של **סיוע להצבעה שלא כחוק**, לפי סעיף 90(1) לחוק הרשויות המקומיות וסעיף 31 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי ביום 30.10.2018 התקיימו בחירות לרשויות המקומיות. במועד זה, בשעת ערב, הגיע נאשם 1 לקלפי שבבית ספר "אבן סינא" בערערה שבנגב, במטרה לבחור לרשויות המקומיות. עובר לכניסתו של הנאשם 1 לקלפי, מסר לו הנאשם 2 את תעודת הזהות שלו, על מנת שיצביע במקומו. בהמשך, הנאשם 1 הציג עצמו בפני מזכירת הקלפי כמי שמופיע בתעודת הזהות של נאשם 2, בכוונה לבחור במקומו.

3. במסגרת ההסדר לא הייתה הסכמה עונשית, וסוכם כי הצדדים יטענו באופן פתוח לאחר קבלת תסקיר.

תמצית תסקירי שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן של הנאשם 1 מיום 9.5.2023 עולה כי הנאשם בן 25, רווק ועוסק כמפעיל מכונות בעבודות עפר. הנאשם הודה בביצוע העבירה ועל אף שלקח אחריות על מעשיו, שירות המבחן התרשם מקושי להתייחס להיבטים פליליים בהתנהגותו. מסר כי ביום הבחירות הציע לנאשם 2 להצטרף אליו להצביע, ומשלא יכול היה להגיע, סיכמו ביניהם כי יאסוף את תעודת הזהות של נאשם 2 ויצביע עבורו. לדבריו, אילו ידע כי מעשיו

מהווים עבירה על החוק, לא היה מבצע את המעשים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נעדר דפוסים עבריינים מושרשים וכי ביצע את המעשים ברשלנות ופיזיות הדעת המאפיינת את גילו הצעיר. על כן, סבר שירות המבחן כי בשלב זה, הנאשם לא ייתרם מהליך טיפולי. שירות המבחן התרשם כי הנאשם הורתע מההליך הפלילי והיווה עבורו גורם משמעותי להתבוננות עצמית. המלצת שירות המבחן הייתה לצו של"צ בהיקף של 120 שעות. שירות המבחן סבר כי ניתן לשקול הימנעות מהרשעה על אף היעדר נימוקים משפטיים נוכח התרשמותם כי הנאשם נעדר דפוסים עבריינים, רתיעתו מההליך הפלילי, נטילת אחריות על מעשיו, וניסיונותיו ליצור יציבות תעסוקתית.

5. מתסקיר שירות המבחן של נאשם 2 מיום 9.5.2023 עולה כי הנאשם בן 25 נשוי ואב לילד ובעל עסק לעבודות בניין. הודה בביצוע העבירה ולקח אחריות על מעשיו. מסר כי ביום הבחירות נכח בעבודתו ועל כן לא יכול היה להתייצב בקלפי. ציין את היעדר חשיבות תוצאות הבחירות עבורו וכי קודם למועד ביצוע המעשים, מעולם לא מימש את זכותו להצביע לרשות המקומית. שלל תכנון ואסטרטגיה לביצוע המעשים אשר לדבריו נעשו מתוך פיזיות והיעדר מחשבה. שירות המבחן התרשם מהתנהלות פיזיה ואימפולסיבית בעת ביצוע העבירה אשר מאפיינת את גילו הצעיר. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם ניהל אורח חיים נורמטיבי, יציבות תעסוקתית, ומהיעדר דפוסים עברייניים ועל כן, המליץ על הטלת צו של"צ בהיקף של 120 שעות. שירות המבחן סבר כי ניתן לשקול ביטול הרשעתו בדיון על אף היעדר נימוקים משפטיים נוכח התרשמותם מרתיעתו מההליך הפלילי, נטילת אחריות על מעשיו ויציבותו התעסוקתית.

טיעוני הצדדים:

6. ב"כ המאשימה הגישה טיעונים בכתב (ת/1) בהם תיארה את העבירות שבוצעו על ידי הנאשמים וטענה לערכים המוגנים שנפגעו. ביחס לנאשם 1 עתרה למתחם עונש הנע בין 4-12 חודשי מאסר בפועל וביחס לנאשם 2 עתרה למתחם עונש הנע בין 2-12 חודשי מאסר בפועל. הפנתה לתסקירי שירות המבחן וטענה כי ביטול הרשעת הנאשמים בדיון אינה עולה בקנה אחד עם הקריטריונים שנקבעו בהלכת כתב, בהיעדר נזק קונקרטי ובכלל, ובשים לב לחומרת העבירה. עתרה להשית על הנאשמים עונש בחלקו התחתון של המתחם, מאסר על תנאי למשך 5 שנים בהתאם לסעיף 52(ב)(2) לחוק העונשין, קנס משמעותי והתחייבות.

7. ב"כ הנאשם 1 ביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולבטל את הרשעת הנאשם, על אף היעדר אינדיקציות לנזק ממשי, וזאת נוכח גילו הצעיר, היעדר עבר פלילי ודפוסים עברייניים. הוסיפה כי הנאשם הבין את חומרת מעשיו, נרתע מההליך הפלילי ומאז לא שב לבצע עבירות. הפנתה לנסיבותיו האישיות ולחלופי הזמן מביצוע העבירה. טענה כי מדובר באירוע נקודתי ויחיד שנעשה בפיזיות ובהיעדר שיקול דעת המאפיינת את גילו הצעיר. לטענתה, התרשמות שירות המבחן כי הנאשם לא ייתרם מהליך טיפולי בשלב זה של חייו נובע מהיעדר נזקקות טיפולית ועל כן אינה נחה לפתחו.

8. ב"כ הנאשם 2 טענה לנסיבות ביצוע העבירה אשר נעשו בפיזיות ובהיעדר שיקול דעת מעמיק. טענה לחלופי הזמן מביצוע העבירה ולכך שהנאשם לא הסתבך שוב בפלילים. טענה כי בעבירות עוון, לרוב, ההליך מסתיים בהסדר מותנה, אולם במקרה דנן החלטת המאשימה הייתה שלא להעביר את התיק ליחידה להסדרים מותנים.

ציינה כי מדובר בנאשם צעיר, נעדר עבר פלילי, אשר מנהל אורח חיים נורמטיבי, בעל יציבות תעסוקתית ונעדר דפוסים עברייניים. לטענתה, פסיקת בתי המשפט מלמדת על היעדר חובה להוכחת נזק קונקרטי על מנת לבטל הרשעה. ציינה כי הנאשם הודה ולקח אחריות על מעשיו והורתע מההליך המשפטי. על מנת לאפשר לנאשם להמשיך בדרך הישר, ביקשה לבטל את הרשעתו. לחילופין, וככל שבית המשפט לא יבטל את הרשעת הנאשם בדין, עתרה להטיל על הנאשם צו של"צ והפנתה לפסיקה.

9. הנאשם 1 הביע צער על מעשיו.

10. הנאשם 2 מסר כי עשה טעות חמורה בהיותו קטן ובהיעדר ידיעת החוק.

סוגיית אי הרשעה

11. בהתאם לסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, לסעיף 1(2) לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 ולסעיף 71א לחוק העונשין, בית המשפט מוסמך ליתן צו מבחן או צו לשירות לתועלת הציבור, תוך הימנעות מהרשעה.

12. בע"פ 2083/96 **תמר כתב נגד מדינת ישראל**, פ"ד נ"ב (3) 337 (להלן: "**הלכת כתב**") נקבע, כי משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם, זולת מקרים יוצאי דופן בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. זאת על מנת שלא לפגוע בחובת מיצוי הדין עם עבריינים (ראו ע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני** [פורסם בנבו] (17/08/00)), וכן על מנת שלא לגרום לפגיעה מהותית בעקרון השוויון בפני החוק ובשיקולי ענישה אחרים, ראו ע"פ 1082/06 **מיכאל שוראקי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (20/06/06).

13. הלכה היא כי על המבקש לבטל את הרשעתו, הנטל להוכיח כי מתקיימים בעניינו שני תנאים מצטברים. הראשון, הוא שההרשעה תוביל לפגיעה חמורה בשיקומו. והשני, הוא שסוג העבירה מאפשר בנסיבות המקרה לבטל את ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים וביניהם התועלת שתושג לאינטרס הציבורי-חברתי מההרשעה. (ראו ע"פ 4318/20 **מדינת ישראל נ' אלון חסן** [פורסם בנבו] (18/04/21)).

14. בכל הנוגע לתנאי הפגיעה החמורה בשיקום, הרי שטרם בחינת הפגיעה האפשרית בשיקום, יש להידרש לשאלה, אם כלל היה הליך שיקום מוצלח שעלול להיפגע כתוצאה מההרשעה. עיון בתסקירי שירות המבחן מעלה כי בכל הנוגע לנאשם 1, אינו בעל דפוסים עברייניים ובשלב זה של חייו לא יוכל להיתרם מהליך טיפולי. בכל הנוגע לנאשם 2 שירות המבחן התרשם כי אינו מנהל אורח חיים עברייני. עוד ציין שירות המבחן כי הגם שמנהל מספר קשרים שוליים בחייו, הם אינם בהכרח קשורים לעבירה שביצע נשוא כתב אישום זה. הנה כי כן, הנאשמים שבפני לא עברו הליך שיקומי ואף לא התרשמתי כי הרשעתם עלולה לפגוע באורח החיים שניהלו, עובר לביצוע המעשים נשוא כתב אישום זה.

15. על המבקש לבטל את הרשעתו להוכיח קיומו של נזק קונקרטי שעלול להיגרם לפרנסתו כתוצאה מהרשעתו. וכך נקבע ברע"פ 7224/14 משה פרנסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10/11/14): **"החובה להצביע על קיומו של נזק קונקרטי, מתיישבת עם אופיו המצומצם של החריג שעניינו הימנעות מהרשעה, אשר נועד לחול אך במקרים מיוחדים בהם קיימים טעמים כבדי משקל הנוגעים לצורכי שיקומו של הנאשם"**.

16. לא מצאתי בטיעוני ב"כ הנאשמים או בתסקירי שירות המבחן כל תימוכין לכך שלנאשמים ייגרם נזק קונקרטי כתוצאה מהרשעתם. הנאשם 1 עובד כמפעיל מכונות בעבודות עפר והנאשם 2 עובד כסדרן וממיין משלוחים ובנוסף, בעל עסק לעבודות בניין. לא נטען לנזק קונקרטי או תיאורטי בתעסוקתם או בכלל. ובכל מקרה, הלכה היא כי: **"אין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, על פיהן עלול להיגרם נזק כלשהו בעתיד"**. ובעניין זה ראו רע"פ 5261/18 דוידוף נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12/07/18) וכן רע"פ 54/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (26/01/15).

17. ברע"פ 3589/14 שרון לוזון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10/06/14) חזר בית המשפט העליון על ההלכה הידועה: **כי על העותר לאי-הרשעה מוטלת החובה להצביע על כך שהרשעתו תביא לפגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו, ולתמוך את טענותיו בתשתית ראייתית מתאימה"**.

18. לא אוכל לקבל את טענת ב"כ הנאשם 2 לפיה קיימת בשנים האחרונות מגמה של הגמשה בדרישה לקיומו של נזק קונקרטי והדברים נכונים גם שעה שמדובר בנאשמים צעירים. ההלכה בדבר הצורך בקיומו של נזק קונקרטי נקבעה על ידי בית המשפט העליון בפסקי דין רבים והיא עומדת בעינה אף בימינו אנו. ראו למשל רע"פ 6485/20 ביטון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (11/01/21), רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21/10/18), רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18/04/18), רע"פ 3589/14 שרון לוזון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10/06/14), רע"פ 5860/15 פלונית נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (07/09/15), רע"פ 7224/14 משה פרנסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10/11/14). ודוק, הדרישה לנזק קונקרטי בפסיקת בית המשפט העליון הינה כה נוקשה עד כי: **"גם כאשר מדובר בנאשם צעיר המצוי בתחילת חייו הבוגרים, יש להציג נזק מוחשי-קונקרטי שייגרם כתוצאה מההרשעה"** רע"פ 7109/14 סייג נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20/11/14). בית המשפט העליון חזר והדגיש כי אף לאחר כניסת תיקון 113 לחוק העונשין לתוקף, תנאי בלעדיו אין לביטול הרשעה הוא שהרשעתו של הנאשם: **"צפויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו או בעתידו"**. ראו רע"פ 2327/19 אדוארדו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (19/05/19).

19. הנאשמים שבפני לא רק שלא הוכיחו קיומו של נזק קונקרטי, או נזק כללי, אלא אף לא הוכיחו קיומה של **"השפעה שלילית"** על עתידם המקצועי, (כלשון בית המשפט ברע"פ 8215/16 יצחק נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29/03/17), שם היה מדובר בסטודנט ללימודי הנדסה אשר הרשעתו הייתה עלולה להשפיע על סיכוייו להיקלט בעבודה).

20. בכל הנוגע לתנאי השני הנוגע לסוג העבירה וחומריתה, מדובר בנסיבות בהם הנאשם 1 נטל את תעודת הזהות

של הנאשם 2 והציג אותה בפני מזכירת הקלפי בכוונה להצביע במקומו. הנאשם 2 סייע לו בכך שמסר לו את תעודת הזהות שלו על מנת שיבצע את המעשים. אכן, מעשיהם של הנאשמים אינם ברף הגבוה של עבירות מסוג זה ואף לא נגרם נזק ישיר ממעשיהם. עם זאת, סבורני כי, נסיבות המקרה בשילוב היעדר הליך שיקומי משמעותי, אינן מאפשרות לבטל את ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים וביניהם התועלת שתושג לאינטרס הציבורי-חברתי מההרשעה.

21. הדברים נכונים ביתר שאת בשים לב לערכים החברתיים שנפגעו ממעשי הנאשמים, ואין נפקא מינה אם הצליח הנאשם 1 להצביע בשם נאשם 2, אם לאו. ראה בעניין זה (ע"פ י-ם) 1820/98 **מדינת ישראל נ' נוימן** [פורסם בנבו] (1/11/1998) "**מי שמוסר את התעודה שלו המשמשת להצבעה בבחירות לגוף דמוקרטי, פוגע פגיעה חמורה באושיות הדמוקרטיה ובסדרי השלטון והמשפט. יש במעשה זה... כדי לכרסם ביסודות השלטון והסדר החברתי-דמוקרטי, ומכוון להטות את ההצבעה האמיתית.**"

22. לאור האמור לעיל דין בקשת הנאשמים לביטול הרשעתם להידחות.

דין

קביעת מתחם העונש ההולם

23. סעיף 40ג(א) לחוק העונשין מורה כי בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בערכים המוגנים, במידת הפגיעה בהם, בענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם:

24. הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשמים במקרה זה הינם הגנה על הליך בחירות תקין והוגן. עבירות הפוגעות בטוהר הבחירות, במהותן, מבוצעות במטרה להטות את תוצאות הבחירות ופוגעות בעקרונות היסוד של המשטר הדמוקרטי. הדברים נכונים הן בבחירות לרשויות המקומיות והן בבחירות לשלטון המרכזי. יפים לעניינו דבריו של השופט מ' גל בע"פ 2245/01 **מדינת ישראל נ' יוסף אלפנביין** [פורסם בנבו] (19.11.01).

"הליך בחירות תקין ונאות, ללא שבב של כתם ורubb, הנו נשמת אפו של המשטר הדמוקרטי, המבטא באופן חופשי, הוגן ונכון את רצון הרוב. ניסיון פגיעה בהליך זה, תוך מגמה להשפיע בדרכי רמייה ותחבולה על תוצאות הבחירות, בין אם במטרה להטות ובין אם במטרה להשפיע עליהן בכל דרך אחרת, פוגע באשיות המשטר ומחטיא את הרצון האמיתי של הרוב. לפיכך, התנהגות מעין זו מחייבת תגובה עונשית הולמת וחמורה, על-מנת לבער מן השורש את הנגע הקלוקל... כל שכן אמורים הדברים לגבי חברה, אשר בנושאים רבים חלוקה בדעותיה כמעט שווה בשווה, כך שמעט קולות יכולים להשפיע באופן מוחשי וממשי על התוצאה הסופית. השמירה על העקרונות דלעיל, מתחייבת בנסיבות אלו ביתר שאת."

25. מידת הפגיעה בערכים בנסיבות המקרה דן ביחס לשני הנאשמים הינה ברף הנמוך משבוצעו ללא תחכום, מבלי שקיבלו טובת הנאה כלשהי ואף לא נלמד כי ביצעו את המעשים על רקע אידיאולוגי, ובהיעדר נזק מוחשי.

מדיניות הענישה הנהגת

26. נקודת המוצא בקביעת העונש הראוי למעשה הנאשמים היא עונש המקסימום שקבע המחוקק. בעבירת הצבעה שלא כחוק עונש המקסימום הינו שנתיים מאסר או קנס. ועונשו של המסייע הינו מחצית העונש שנקבע למבצע העיקרי.

מדיניות הענישה הנהוגה מלמדת, כי מתחם הענישה בעבירות של הטיית בחירות הינו רחב ומגוון. ראו למשל רע"פ 107/89 **פינטר נ' מ"י** (פ"ד מד(1) 96), הורשעו המערערים בהצבעה שלא כדין על דרך של העברת פנקסי הזיהוי. בית משפט שלום סטה מהסדר טיעון בו עתרו הצדדים להטלת מאסר על תנאי וקנסות והטיל על הנאשמים עונש מאסר בפועל (שלושה וארבעה חודשים), שלחלקם הומר לאחר מכן בעבודות שירות. ערעור לבית המשפט המחוזי נדחה, למעט המרת העונשים לריצוי המאסרים בדרך של עבודות שירות. בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחתה, לאחר שקיבל את נימוקי שתי הערכאות הקודמות.

בע"פ 2245/01 **מדינת ישראל נ' יוסף אלפנבין** [פורסם בנבו] (19.11.01) אליו הפנתה המאשימה, הורשע הנאשם בשתי עבירות של ניסיון להצביע שלא כחוק, בכך שהציג בפני ועדת הקלפי תעודת זהות של אדם אחר ובהמשך ניסה לשלשל לתוך הקלפי יותר ממעטפה אחת. משהגיע שוטר ודרש מהנאשם להמתין מספר דקות, ברח מן המקום. בית המשפט המחוזי עמד על חומרת העבירות אשר לרוב מבוצעות על-ידי אנשים נורמטיביים, ממניעים אידיאולוגיים. בית המשפט החמיר את עונשו של הנאשם וגזר עליו שני חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות וזאת אף לאחר שסיים לרצות עונש של 250 שעות שירות לתועלת הציבור שנגזר עליו בבית משפט השלום. בת"פ (שלום י-ם) 2359-96 **מ"י נ' הגר** (תק-שלום כרך 98(2) 1655) הורשע הנאשם בשתי עבירות של ניסיון להצבעה שלא כחוק ובעבירת בריחה, לאחר שהזדהה בשמו של אדם אחר. דובר בנאשם צעיר ללא עבר פלילי ובית המשפט הטיל עליו 3 חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה.

בפסיקה עדכנית יותר, בנסיבות דומות לענייננו, נלמד על מתחמי ענישה שתחתיתם במאסר על תנאי. ראו ת"פ 36358-01-20 **מדינת ישראל נ' קאופמן** [פורסם בנבו] (26.12.21) הנאשם הורשע בהתחזות לאחר והצבעה שלא כחוק בכך שהציג בפני ועדת הקלפי רישיון נהיגה של אחר והצביע במקומו. מתחם העונש נקבע בין ימי מאסר ספורים או של"צ נרחב ועונשו של הנאשם בעל עבר פלילי נגזר לצו של"צ בהיקף של 250 שעות וקנס בסך 3,000 ₪. כמו כן, ראו ת"פ 3877-01-20 **מדינת ישראל נ' פורמן** [פורסם בנבו] (04.07.21) אליו הפנתה ב"כ הנאשם 2, הורשעה הנאשמת בעבירה של הצבעה שלא כחוק בכך שהזדהתה באמצעות תעודת זהות בשמה של אחרת ועשתה כן גם לפני שוטרת שהוזעקה למקום. מתחם העונש נקבע בין ימי מאסר ספורים או צו של"צ נרחב ועד 4 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות ועונשה נגזר לצו של"צ בהיקף של 120 שעות וקנס בסך 1,000 ₪.

בעבירות של **סיוע** להצבעה שלא כחוק ראה בע"פ 1820/98 מ"י נ' **נוימן** (דינים מחוזי, כרך לב(3) 371) נדונו עבירות של סיוע להצבעה שלא כחוק, באמצעות העברת תעודות הזהות לאדם אחר, כדי שיצביע במקומם בבחירות לכנסת ולראשות הממשלה. בית-משפט המחוזי החמיר בעונש והעמיד את המאסר בעבודות שירות לתקופה בת 6 חודשים תחת מאסר בעבודות שירות בן 4 חודשים, תוך שהשאיר השתתף קנס בסך ₪ 7,500 על כנו.

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה להחלטה בת.פ. ה זה, הפנתה במשפט להעניש באופן מחמיר במקרים כגון דא. כבוד האדם וחירותו, וכן זכות האדם לאוטונומיה על גופו

27. מעשיהם של הנאשמים בוצעו לאחר תכנון מסוים בשים לב לכך שקודם להגעת הנאשם 1 לקלפי, מסר לו הנאשם 2 את תעודת הזהות שלו על מנת שיצביע במקומו. עם זאת, לא נלמד על תחכום רב בביצוע העבירה, או תכנון מקדים מיוחד. מכתב האישום לא הוכח כי הנאשמים ביצעו את המעשים על רקע אידיאולוגי או כי מי מהנאשמים קיבלו טובת הנאה כלשהי מביצועם.

ביחס לחלקם של הנאשמים בביצוע המעשים, הרי שחלקו של הנאשם 1 הינו כשל מבצע עיקרי בנסיבות בהן הציג בפני מזכירת הקלפי את תעודת הזהות של נאשם 2 בכוונה להצביע במקומו, לעומת חלקו של הנאשם 2 אשר מעשיו הסתכמו בכך שמסר את תעודת הזהות שלו לנאשם 1 על מנת שיצביע במקומו.

לא נגרם נזק ממעשי הנאשמים, אך בצד זאת יש לזכור כי מידת הנזק אינה נמדדת רק אל מול מבחן התוצאה, אלא אף אל מול הנזק האפשרי שעלול היה להיגרם באם היה הנאשם 1 מצביע במקום הנאשם 2 לאחר שמסר לו את תעודת הזהות שלו, ובכך להטות את תוצאות הבחירות.

28. באופן רגיל בעבירות מסוג זה יש לקבוע מתחם עונש שתחתיתו לכל הפחות מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות. אלא, שבענייננו התרשמתי כי מדובר במקרה בעל נסיבות ביצוע חריגות, כאלו המצדיקות קביעת מתחם ענישה שתחתיתו מאסר על תנאי. ראשית, מדובר במצב דברים בו הנאשם 2 נתן הרשאה לנאשם 1 להצביע במקומו. שנית, ממילא אין בכך כדי לשנות את תמונת המצב האלקטוראלית הכוללת לו נאשם 2 היה מצביע בעצמו. שלישית, לא ברור מכתב האישום מהי טובת הנאה שצמחה למי מהנאשמים. רביעית, עובדות כתב האישום, אשר לוקות בערפול ביחס למניעי הנאשמים, תואמות יותר התנהלות פזיזה מצד הנאשמים, מאשר התארגנות עבריינית יזומה עם מניע פלילי מובהק.

29. לאחר שבחנתי את הערכים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה על ידי הנאשמים, מידת הפגיעה בערכים אלו, בנסיבות ביצוע העבירה המיוחדות, הרי שאני קובע כי מתחם העונש הראוי לנאשמים נע בין מאסר על תנאי וצו של"צ ועד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, זאת לצד רכיבי ענישה אחרים.

סטייה ממתחם העונש ההולם

30. על נאשם המבקש לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם הנטל להציג ראיות לכך שעבר הליך שיקומי. ובעניין זה ראו למשל רע"פ 1705/22 אלצראיעה נ' מדינת ישראל. הנאשמים בעניינו לא עברו הליך טיפולי. כך או אחרת, בעבירות מסוג זה, המבוצעות, תוך הפעלת שיקול רציונלי, שלא על יסוד התמכרות כלשהי, על ידי אנשים שלרוב הינם נעדרי עבר פלילי, הרי שסוגיית השיקום גם אם לא בלתי רלוונטית, הינה על פניה בעלת משקל פחות ביחס לאינטרס הציבורי.

קביעת העונש ההולם בתוך המתחם

31. לשם קביעת העונש ההולם, בגדרי מתחם העונש, על בית המשפט להידרש לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:

בעניינו של הנאשם 1, מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי, אשר הודה במיוחס לו ולקח אחריות מלאה על מעשיו. הנאשם 1 רווק בן 25 עובד כמפעיל מכונות בעבודות עפר. שירות המבחן התרשם מהנאשם כמי שניהל אורח חיים נורמטיבי, נעדר דפוסים עבריינים וניכר כי הורתע מההליך הפלילי. על כן המליץ על ענישה טיפולית.

בעניינו של הנאשם 2, מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי, אשר הודה במיוחס לו ולקח אחריות מלאה על מעשיו. הנאשם 2 בן 25 נשוי ואב לילד, עובד כשכיר ובמקביל בעל עסק לעבודות בניין. שירות המבחן התרשם בעניינו כמי שניהל אורח חיים נורמטיבי, נעדר דפוסים עברייניים מושרשים, אשר הביע חרטה על מעשיו וניכר כי הורתע מההליך הפלילי. ועל כן המליץ על ענישה טיפולית.

לעניין חלוף הזמן ביחס לשני הנאשמים, אציין כי הימשכות ההליכים נחה בחלקה לפתחם של הנאשמים עצמם אשר לא אחת עשו דין לעצמם ונמנעו מלהתייצב לדיוני בית המשפט.

32. לאחר בחינת כלל השיקולים, התרשמתי כי יש לקבוע את העונש הראוי לנאשמים בתחתית המתחם.

גזירת העונש

33. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים לעיל, לקולה ולחומרה, אני גוזר על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

א. 250 שעות של"צ ע"פ התוכנית שיכין שירות המבחן ובפיקוחו. הנאשם הוזר לבצע את הצו כראוי, שאם לא כן ניתן יהיה לפתוח מחדש את שאלת העונש ולהטיל עליו כל עונש לרבות מאסר.

ב. 3 חודשי מאסר מותנה למשך 3 שנים מהיום. מאסר זה יופעל במידה והנאשם יעבור במשך תקופת התנאי יעבור עבירת בחירות.

ג. קנס בסך 5,000 ₪, שישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.9.2023 ובכל ראשון לחודש שלאחריו, או 10 ימי מאסר תמורתו.

ד. התחייבות בסך 5,000 ₪ שלא לעבור בתוך שנתיים מהיום כל עבירת בחירות.

34. אני גוזר על הנאשם 2 את העונשים הבאים:

א. 120 שעות של"צ ע"פ התוכנית שיכין שירות המבחן ובפיקוחו. הנאשם הוזהר לבצע את הצו כראוי, שאם לא כן ניתן יהיה לפתוח מחדש את שאלת העונש ולהטיל עליו כל עונש לרבות מאסר.

ב. 3 חודשי מאסר מותנה למשך 3 שנים מהיום. מאסר זה יופעל במידה והנאשם יעבור במשך תקופת התנאי יעבור עבירת בחירות.

ג. קנס בסך 2,500 ₪, שישולם בשני תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.9.2023 ובכל ראשון לחודש שלאחריו, או 5 ימי מאסר תמורתו.

ד. התחייבות בסך 2,500 ₪ שלא לעבור בתוך שנתיים מהיום כל עבירת בחירות.

את הקנס ניתן לשלם כעבור 3 ימים מהיום באחת מהדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.
- מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בהצגת בשוברי תשלום).

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ח תמוז תשפ"ג, 17 יולי 2023, במעמד הצדדים.